

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: اصول و مبانی جامعه شناسی	کد درس: ۰۴
مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته ترم ۲	رشته تحصیلی: بهداشت عمومی
گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد نظری	محل برگزاری: دانشکده بهداشت
روز و ساعت برگزاری: سه شنبه ساعت ۸ تا ۱۰	مسئول درس: الهام چارقیچیان خراسانی
طراحی اولیه	بازنگری
هدف کلی دوره: آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصطلاحات جامعه شناسی و نیز شناخت علمی پدیده ها و امور اجتماعی آشنایی نظری و کاربردی با اصول و روشهای کمی و کیفی جامعه و مسائل اجتماعی و بررسی انواع جوامع انسانی و ویژگی های این جوامع در ایران شناخت و تحلیل نهادها و موسسات اجتماعی به طور کلی و سیر تکوین آن در جامعه ایران	
اهداف اختصاصی دوره: در پایان دوره از دانشجو انتظار می رود: ✓ تعاریف مختلف از جامعه شناسی را بیان کند و دلایل عدم وجود یک تعریف واحد از این علم را بیان کند. ✓ اهداف و زمینه های تخصصی جامعه شناسی را بیان کند. ✓ جامعه شناسی و ارتباط آن با سایر علوم اجتماعی را بیان کند. ✓ اهمیت پژوهش در جامعه شناسی را بیان کند. ✓ مراحل و روشهای پژوهش در جامعه شناسی را نام ببرد. ✓ روشهای جمع آوری اطلاعات پژوهشی را نام برده و هر کدام را توضیح دهد. ✓ امتیازات و ایرادات روشهای مختلف جمع آوری اطلاعات را بیان کند. ✓ جنبه های مختلف فعالیت های روش شناختی در جامعه شناسی را توضیح دهد. ✓ تاریخچه پیدایش و رشد جامعه شناسی را بیان کند. ✓ فلسفه اجتماعی عهد باستان در اروپا را توضیح دهد. ✓ فلسفه اجتماعی در ایران و تمدن قدیم اسلامی را شرح دهد. ✓ فلسفه ی اجتماعی دوره ی رنسانس در غرب را توضیح دهد. ✓ جامعه شناسی در دوره ی آغازین را بیان کند. ✓ جامعه شناسی در دوره ی رشد را توضیح دهد. ✓ مکتب کارکرد گرایی را توضیح دهد. ✓ مکتب ساخت گرایی را توضیح دهد. ✓ مکتب تضادگرایی را توضیح دهد. ✓ مکتب کنش متقابل اجتماعی را شرح دهد.	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- ✓ مکتب شیکاگو را توضیح دهد.
- ✓ مکتب فرانکفورت را بیان کند.
- ✓ مکاتب جامعه شناسی و گرایش های کنونی را نام برده و توضیح دهد.
- ✓ مفهوم و ویژگیهای جامعه انسانی را بیان کند.
- ✓ نظام جامعه ی انسانی را بیان کرده و مهم ترین های آن را نام ببرد و توضیح دهد.
- ✓ مفهوم مرفولوژی اجتماعی و جامعه را توضیح دهد.
- ✓ حرکات جمعیت و جامعه را شرح دهد.
- ✓ فرهنگ را تعریف کند.
- ✓ مفهوم فرهنگ پذیری را توضیح دهد.
- ✓ اشاعه فرهنگی را توضیح دهد.
- ✓ فرهنگ مادی و غیرمادی را توضیح دهد.
- ✓ پاره فرهنگ را تعریف کرده و انواع آن را شرح دهد.
- ✓ مفهوم مهندسی فرهنگی را تشریح کند.
- ✓ مفهوم اجتماعی شدن را توضیح دهد.
- ✓ عوامل اجتماعی شدن را نام برده و توضیح دهد.
- ✓ اجتماعی شدن اولیه و ثانویه را تعریف کرده و توضیح دهد.
- ✓ اجتماعی شدن سیاسی را توضیح دهد.
- ✓ آسیب شناسی اجتماعی شدن را شرح دهد.
- ✓ گروه اجتماعی را تعریف کند.
- ✓ گونه شناسی گروه های اجتماعی را بیان کند.
- ✓ گروه نخستین و ثانوی را تعریف کرده و مقایسه کند.
- ✓ گروه مرجع، فشار، سری و جماعت را تعریف کند.
- ✓ درون گروه و برون گروه و قوم مداری را توضیح دهد.
- ✓ مفاهیم همبستگی گروهی، پویایی گروه را تشریح کند.
- ✓ درباره ی گروه و شبکه اجتماعی صحبت کند.
- ✓ مفهوم نهاد اجتماعی را توضیح دهد و مهم ترین نهادهای اجتماعی را نام ببرد.
- ✓ ویژگی های نهادهای اجتماعی را بیان کند.
- ✓ نهاد خانواده و خویشاوندی را توضیح دهد.
- ✓ خانواده های هسته ای و گسترده را با یکدیگر مقایسه کند.
- ✓ تحولات نهاد آموزش و پرورش را بیان کند و علل و عوارض مدرک گرایی را تشریح کند.
- ✓ مفهوم سازمان اجتماعی را توضیح دهد.
- ✓ منظور از سازمان رسمی و غیر رسمی را بیان کند.

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- ✓ ساخت سازمانی را تعریف کند و ساخت رسمی و غیررسمی را با یکدیگر مقایسه کند.
- ✓ بوروکراسی را تعریف کند و ویژگی های عمده آن را نام ببرد.
- ✓ مفهوم تکنوکراسی را شرح دهد.
- ✓ قشربندی اجتماعی را توضیح دهد.
- ✓ مفهوم طبقه ی اجتماعی را توضیح دهد.
- ✓ تحول طبقات اجتماعی در طول تاریخ را توضیح دهید.
- ✓ مارکس، مارکسیسم و طبقه اجتماعی را توضیح دهید.
- ✓ مفهوم پایگاه اجتماعی را توضیح دهید.
- ✓ تحرک اجتماعی و عوامل تحرک اجتماعی را توضیح دهید.
- ✓ هنجار اجتماعی را تعریف کند و طبقه بندی آن را بیان نماید.
- ✓ ارزش های اجتماعی را توضیح دهد.
- ✓ نگرش اجتماعی را شرح دهد.
- ✓ اعتماد اجتماعی را توضیح دهد.
- ✓ انحراف اجتماعی را تعریف کند.
- ✓ انواع انحراف را بیان کند و توضیح دهد.
- ✓ ریشه های انحراف اجتماعی را تشریح کند.
- ✓ برچسب انحرافی را تعریف کند.
- ✓ از خود بیگانگی اجتماعی را توضیح دهد.
- ✓ نظارت و اصلاحات اجتماعی را بیان کند.
- ✓ خصوصیات جامعه در مرحله ی پیش از کشاورزی را بیان کند.
- ✓ درباره ی ساخت اجتماعی جامعه ی ایلی توضیح دهد.
- ✓ روستانشینی را شرح دهد.
- ✓ تضادها و تفاوت های روستا با شهر را بیان کند.
- ✓ روابط متقابل روستا با شهر را ذکر کند.
- ✓ ماهیت شهرنشینی را توضیح دهد.
- ✓ تاثیرات شهرنشینی را لیست کند.
- ✓ پیشینه شهرنشینی و شهرهای باستانی و رشد آن را بیان کند.
- ✓ ویژگی های جامعه شهری را در قبل از صنعتی و بعد از صنعتی شدن بیان کند.
- ✓ جامعه فراصنعتی را توضیح دهد.
- ✓ مفهوم توسعه و توسعه ی پایدار را بیان کند.

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب
اول	معارفه و آشنایی با دانشجویان، تعریف جامعه شناسی و دلایل عدم وجود یک تعریف واحد از این علم، ارتباط جامعه شناسی با سایر علوم اجتماعی
دوم	پژوهش در جامعه شناسی، مراحل و روشهای پژوهش در جامعه شناسی، روشهای جمع آوری اطلاعات پژوهشی، امتیازات و ایرادات روشهای مختلف جمع آوری اطلاعات، فعالیت های روش شناختی در جامعه شناسی
سوم	تاریخچه پیدایش و رشد جامعه شناسی، فلسفه اجتماعی عهد باستان در اروپا، فلسفه اجتماعی در ایران و تمدن قدیم اسلامی، فلسفه ی اجتماعی دوره ی رنسانس در غرب، جامعه شناسی در دوره ی آغازین، جامعه شناسی در دوره ی رشد
چهارم	مکتب کارکردگرایی، مکتب ساخت گرایی، مکتب تضادگرایی
پنجم	مکتب کنش متقابل اجتماعی، مکتب شیکاگو، مکتب فرانکفورت، مکاتب جامعه شناسی و گرایش های کنونی
ششم	مفهوم و ویژگیهای جامعه انسانی، نظام جامعه ی انسانی و مهم ترین های آن، مفهوم مرفولوژی اجتماعی و جامعه، حرکات جمعیت و جامعه
هفتم	تعریف فرهنگ و فرهنگ مادی و غیرمادی، مفهوم فرهنگ پذیری، مفهوم اشاعه فرهنگی، پاره فرهنگ و انواع آن، مفهوم مهندسی فرهنگی
هشتم	مفهوم اجتماعی شدن، عوامل اجتماعی شدن، اجتماعی شدن اولیه و ثانویه، اجتماعی شدن سیاسی، آسیب شناسی اجتماعی شدن
نهم	گروه اجتماعی و گونه شناسی گروه های اجتماعی، گروه نخستین و ثانوی، گروه مرجع، فشار، سری و جماعت، درون گروه و برون گروه و قوم مداری، همبستگی گروهی و پویایی گروه، گروه و شبکه اجتماعی
دهم	نهاد اجتماعی و مهم ترین نهادهای اجتماعی، ویژگی های نهادهای اجتماعی، نهاد خانواده و خویشاوندی، خانواده های هسته ای و گسترده، تحولات نهاد آموزش و پرورش، علل و عوارض مدرک گرایی
یازدهم	مفهوم سازمان اجتماعی، سازمان رسمی و غیر رسمی، ساخت سازمانی، ساخت رسمی و غیررسمی، بوروکراسی و ویژگی های عمده آن، مفهوم تکنوکراسی
دوازدهم	قشربندی اجتماعی، طبقه ی اجتماعی و تحولات آن در طول تاریخ، مارکس، مارکسیسم و طبقه اجتماعی، پایگاه اجتماعی تحرک اجتماعی و عوامل تحرک اجتماعی
سیزدهم	هنجار اجتماعی و طبقه بندی آن، ارزش های اجتماعی، نگرش اجتماعی، اعتماد اجتماعی
چهاردهم	انحراف اجتماعی و انواع آن، ریشه های انحراف اجتماعی، برجسب انحرافی، از خود بیگانگی اجتماعی، نظارت و اصلاحات اجتماعی
پانزدهم	جامعه در مرحله ی پیش از کشاورزی، ساخت اجتماعی جامعه ی ایلی، روستانشینی، تضادها و تفاوتهای روستا با شهر، روابط متقابل روستا با شهر
شانزدهم	ماهیت شهرنشینی، تاثیرات شهرنشینی، پیشینه شهرنشینی و شهرهای باستانی و رشد آن، ویژگیهای جامعه شهری قبل از صنعتی و بعد از صنعتی شدن، جامعه فراصنعتی، مفهوم توسعه و توسعه ی پایدار

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، ارائه تکالیف کلاسی
وسایل آموزشی: دیتا پروژکتور، وایت بورد، رایانه.
وظایف و تکالیف دانشجوی: حضور در کلاس با مطالعه قبلی، انجام تکالیف و ارائه در زمان مقرر
روش های ارزیابی دانشجو (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود): روش های ارزیابی در طول دوره: امتحان میان ترم حذفی ۴۰٪، مشارکت فعال در کلاس ۱۰٪. روش های ارزیابی در انتهای دوره: امتحان پایان ترم ۵۰٪، به ازای هر غیبت غیر موجه ۰.۲۵ از نمره پایان ترم کسر می شود.
منابع اصلی درس: مقدمات جامعه شناسی، دکتر منوچهر محسنی، انتشارات دوران، ۱۳۹۳. کتاب مبانی جامعه شناسی سلامت، دکتر محسن صفاری و همکاران، انتشارات سبحان.